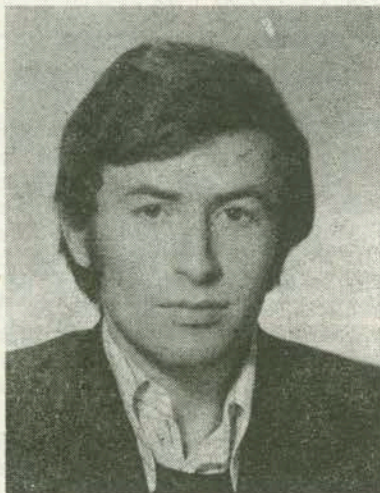

IZ NAŠIH ŽUPA

MIROSLAV MARTINJAK, NOVI MAESTRO CRKVENE GLAZBE

Miroslav Martinjak, svećenik zagrebačke nadbiskupije rodio se u Voći Gornjoj 4. VIII. 1951, gdje završava osmogodišnju školu. Gimnaziju završava na Interdijecezanskoj srednjoj vjerskoj školi u Zagrebu, a teološki fakultet u Zagrebu. Za svećenika je zaređen 1976. Nakon ikapelanske službe u Samoboru odlazi 1978. u Rim gdje ostaje do 1985. studirajući glazbu na Papinskom institutu za crkvenu glazbu. U tom razdoblju postizava magisterij iz koralne, licencijata iz »Musica sacra«, te paralelno završava »Organo liturgico« s maestrom Erichom Arndtom. Dvije godine studira kompoziciju s maestrom D. Bartoluccijem.

Mo Miroslav Martinjak

Magistarski rad jest iz područja koralne. Naslov radnje je: »Offertoni dell'Esodo.«

Radnju piše pod vodstvom maestra G. Baroffia. Rad se može okarakterizirati kao jedno specijalno istraživanje koralnih melodija uopće. Radnja ima četiri poglavlja: glazbena i strukturalna analiza gregorijanskog koralne, uspoređivanje melodija u raznim verzijama; (mozarabsko, starorimsko, [romano antico], Mont Pelier, ambrozijansko i gregorijansko) tekstualna i liturgijska analiza.

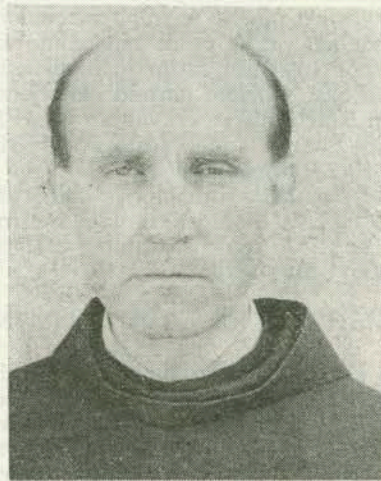
Najzanimljiviji dio radnje jest upravo prvo i drugo poglavlje, koji ukazuju kako su te melodije nastajale i na koji način su bile komponirane. Melodijskom usporedbom dolazi se do zaključka da ima velike sličnosti između različitih verzija, a naročito između gregorijanskog, starorimskog i ambrozijanskog pjevanja. U radnji je dotaknut i problem izvođenja bistrofe i tristrofe. Naime, uspoređivanjem melodija starorimskog i gregorijanskog pjevanja dolazi se do slijedećeg zaključka. Tamo gdje gregorijansko upotrebljava tristrofu starorimsko ukrašava tu silabu malim fioriturama. Moglo bi se zaključiti da i tristrofa gregorijanska mora biti izvođena na način vibrata.

O SLAVKO TOPIĆ, DOKTOR ETNOMUZIKOLOGIJE

O. Slavko Topić, član franjevačke provincije »Bosne Srebrene«, obranio je 14. 12. 1985. na Univerzitetu u Kölnu doktorsku disertaciju: *Kirchenlieder der bosnischen Katholiken* (Crkvene pjesme bosanskih katolika). Time je on okrunio svoj dugogodišnji studij i rad na području glazbe i promoviran u doktora etnomuzikologije.

O. Slavko rođen je 24. 03. 1940. u Bukovici (Konjic). Franjevačku klasičnu gimnaziju završio je u Visokom, studij teologije u Sarajevu. Za svećenika je zaređen 1966. god. Glazbeni studij započeo je na Institutu za crkvenu glazbu u Zagrebu (1968/69), nastavio na Pontificio Istituto di musica sacra u Rimu (1969—1973). Od 1974. bio je predavač glazbe na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Visokom. U isto vrijeme zanima se za pučke napjeve u Bosni. U tu svrhu započinje 1978. studij etnomuzikologije na Sveučilištu u Kölnu. Motiv za taj studij jest uvidanje nužnosti proučavanja pučkih napjeva u Bosni, napose onih s crkvenog područja. Struktura profanih i crkvenih pučkih napjeva u Bosni vrlo je karakteristična i često gotovo identična. Njihova zastupljenost u Bosni i danas ostaje principalna, što najbolje ukazuje na njihovu muzičkoetnološku važnost i vrijednost. Proučavanje tih napjeva nezaobilazno je za muzičku kulturu bosanskog svijeta uopće.

Crkveni napjevi bosanskih katolika Hrvata do sada nisu ozbiljnije obrađivani. Rad o. Slavka je prvi na tom području. On želi odgovoriti na pitanje: Koje crkvene popijevke, danas u Bosni više ili manje poznate, mogu spadati pod naziv »bosanske« i zašto? Takvih napjeva relativno je mali broj.

Dr Slavko Topić

U disertaciji navedene su i obrađene sve takve pjesme, do kojih je autor mogao doći. Rad je razdijeljen u tri poglavlja. Drugo poglavlje obrađuje »bosanske« popijevke, dok su u trećem poglavlju registrirani najpoznatiji »bosanski« napjevi s područja tzv. izvornog, profanog tipa. Na taj način upada u oči podudarnost obaju tipova, njihova međusobna — izvorna srodnost i ovisnost o istom pučkom subjektu.

Kao crkveni glazbenik o. Slavko je nadalje ovim radom htio ukazati na »bosanske« napjeve kao na bitnu glazbenu podlogu kod stvaranja novog crkvenog repertoara kao i na glazbeno-liturgijsku kulturu, odnosno organizaciju crkvenog pučkog pjevanja u Bosni uopće.

Rad o. Slavka bit će štampan ove godine na njemačkom jeziku. Na kraju treba dodati i ovo: o. Slavko je, uz ovaj svoj rad, našao vremena i obogatio našu crkvenu glazbu brojnim skladbama. Spominjem samo neke od njih: »Kantata Bogorodici« za zbor i uz pratnju klavira, dvije pučke mise a slijedi i treća, više euharistijskih pjesama: »Himna nevine dječice«, »Kao što kušuta žudi«, »Slava, čast i hvala ti«, zatim himni: »Gospi olovskoj«, »sv. Ivi Krstitelju«, »sv. Leopoldu« i dr.

Kompozicije o. Slavka odlikuju se jednostavnošću, smirenošću, prihvatljivije su za puk a očituju bosansko-hercegovački melos.

Neke od njegovih kompozicija uvrštene su i u hrvatsku liturg. pjesmaricu: *Pjevajte Gospodu pjesmu novu*.

U pripremanju za tisak pjesmarice *Pjevajte Gospodinu pjesmu novu* o. Slavko je učinio izbor popijevki iz Bosne i Hercegovine. Sada u organizaciji Instituta za crkvenu glazbu KBF u Zagrebu radi s ostalim crkvenim glazbenicima iz naše Domovine na pripremanju Priručnika za svećeničku pjevačku službu, za koji očekujemo da će ove godine izići iz tiska.

Borivoj PIPLICA

Zenski zbor Instituta za crkvenu glazbu KBF na koncertu crkvenih zborova grada Zagreba

KONCERT CRKVENIH ZBOROVA GRADA ZAGREBA

U nedjelju, 12. siječnja 1986. održan je u crkvi Marije Pomoćnice na Knežiji Božićni koncert zagrebačkih crkvenih zborova. Organizator je bio Institut za crkvenu glazbu KBF-a u Zagrebu. Odazvalo se i nastupilo 15 zborova ovim redosljedom: Zbor župe sv. Petra (»Hosanna«) otpjevao je pod vodstvom s. Imelde Dolišić skladbu F. Pokaza: »Djetešce Ti moje drago« i I. pl. Zajc: »Sad pastiri amo hajte«, koju je za zbor obradio G. Đurak. Zbor sv. Josipa — Trešnjevka izveo je »Božićnu pjesmu« Z. Kamenjarina i »Božićnu pastoralu« F. Lederara. Dirigent je bio Josip Škvorc. Collegium pro musica sacra prezentirao je motet Th. L. da Victoria: »O magnum mysterium« i obradu B. Papandopula: »Veseli se Majko Božja«. Zborom je ravnala s. Imakulata Malinka. Sv. Mihael — Dubrava pod vodstvom s. Ankice Džajić izveo je obradu I. Kokota: »Oj djetešce« i skladbu F. Livadića: »Potecite pastiri«. Zbor sv. Franje Ksaverskoga predočio je nekoliko verzija naše stare popijevke: »U se vrijeme godišta«, pod ravnanjem mo. Izaka Špralja. Josip Ljubić dirigent zbora Marije Pomoćnice prepustio je ovog puta izvedbu dirigentu gostu koji je za tamburaški sastav priredio i izveo ove skladbe: M. Leščan (obr.): »Zvan Betlema« i obradu Jerka Gržinčića: »Kakva to svjetlost«. Zbor Gospe Lurdske otpjevao je pod vodstvom mo. Ante-Kreše Samardžića »Svijetla nebesa« u obradi ma. A. Milanovića i skladbu J. Schnabela: »Transeamus«. Sv. Franjo — Kaptol izveo je »Vi oblaki«, obr. V. Žganec i B. Marcello: »Nebesa silna pjevaju« (gud. kvartet, harfa i orgulje). Dirigirao je o.

Kornelije Šojat. Sv. Duh, Staglišće-Jarun je uz pratnju violine i flaute otpjevao francusku narodnu pjesmu (prepj. M. Škvorc): »Mehki snežek«. Zbor Srca Isusova — Palmotićeva nastupio je a cappella s ovim skladbama: R. Matz: »Simo pastiri«, i Mato Leščan (obr.): »Dodite sad Mladenci«. Dirigent je bio o. L. Kilbertus. Bezgrešno srce Marijino — Jordanovac predstavio je se s ovim djelima: A. Canjuga: »O Isuse, o spase naš« i Himan iz okolice Zadra: »Svanu nam« što ga je dirigent o. Marijan Steiner obradio i instrumentirao za klarinet, violinu i violoncello. Sv. Pavao

Retkovec otpjevao je: R. Matz (obr.): »Poslušajte svi sada« i F. Dugan st.: »Kada zvijezda divna«. Dirigent je Dragutin Zenko. Zenski zbor Instituta za crkvenu glazbu KBF-a prezentirao je Greg. koral: »Puer natus est nobis«, introit na Božić te »Uspavanku malom Isusu« za 3-gl.ž. zbor obradio F. Dugan st. Novoosnovani Katedralni Večernji zbor nastupio je s ovim programom: F. Dugan — A. Canjuga: »Spavaj, spavaj Djeteću« (3-gl. ž. zbor) i R. Tačlik: »Djetešce ti moje drago« (4-gl. mj. zbor). Zborom ravna dr. Vladimir Babuš. Zbor župe sv. Marije (»Branimir«) izveo je obradu J. Vrhovskog: »Oj Djetešce« i skladbu Dimitrija Bortnjanskog: »Slava va višnjem Bogu«. Dirigirao je dr. Vladimir Babuš. Na kraju su svi zborovi zajedno uz pratnju tamburaškog sastava i orgulja otpjevali našu najpoznatiju božićnu pjesmu: »Narodi nam se Kralj nebeski«. Voditelj na ovom koncertu bili su mo. Izak Špralja i o. Marijan Steiner.

Svaki je zbor s oduševljenjem i uspješno izveo svoj dio programa. Svrha ovog koncerta bila je prije svega prijateljski susret pjevača i dirigenata, te razmjena iskustava, repertoara itd. To se očitovalo i na zakusci što su je u svojim prostorijama priredili oo. salezijanci na Knežiji. Zakusku su svojom velikodušnošću financijski omogućili preč. gospoda župnici zborova, koji su nastupili na ovom koncertu.

Na kraju, treba izraziti veliku zahvalnost za zalaganje i organizaciju Instituta za crkvenu glazbu KBF-a, oo. salezijancima na Knežiji, a osobito preč. gg. zagrebačkim župnicima, koji su novčanim priložima uvelike pridonijeli lijepom i potpunom uspjehu ovog susreta.

LJ. G.